

Klart du skal bli tannlege!

I disse dager har mange studenter påbegynt en meget interessant og utfordrende studietid ved de odontologiske lærestedene. Gratulerer til dere alle! Som dekanus ved Odontologisk fakultet i Oslo sier: «Dere har valgt et viktig og spennende studium som er en god blanding av medisin, biologi, realfag, praktiske og tekniske ferdigheter og pasientkontakt.» Jeg mener at dere har valgt et studium som vil føre dere til et av de mest interessante yrkene som finnes. Den fine miksen av teoretiske fag, kliniske ferdigheter og pasientkontakt i en tjeneste hvor den tekniske utviklingen går raskt, gjør at yrkeslivet vil by på mange muligheter og spennende utfordringer.

Derfor skal dere være stolte av det valget dere har tatt. Som tannleger vil dere utgjøre en viktig del av fremtidens helsetjeneste.

Enkelte synes å være opptatt av å skape et bilde av at det ikke vil være behov for dere når dere er ferdigutdannet. Disse synes å mene at tannhelsen nå er så god at vi allerede er alt for mange, og at det i fremtiden knapt vil være behov for tannleger overhode. Jeg mener at de tar helt feil. Diskusjonen har frem til nå vært alt for snever og bygget på gammeldagse oppfatninger av hva tannlegerollen har vært i stedet for hva den kan og bør bli. Skal man diskutere behovet for tannleger, må man også diskutere hvilke oppgaver tannlegene skal ha og hvilke målsetninger som skal gjelde for arbeidet vårt.

Det er riktig at tannlegefaget stadig endrer karakter. Tannleger «drukner» ikke lenger i karies hos barn og unge. Det er bra og noe norske tannleger skal være stolte av å ha medvirket til. Nå er det andre pasientgrupper som må få prioritert sitt behov for tannhelsetjenester. Tannlegenes medisinske kompetanse blir stadig viktigere. Mange pasienter lever lenger med egne tenner. Mange overlever alvorlig sykdom og lever lenge med senskader etter sykdom eller behandling. Andre lever med kroniske sykdommer. Alle har de krav på forsvarlig odontologisk behandling. Oral helse er en ikke-smittsom sykdom som påvirker både den psykiske og den fysiske helsen, og motsatt. Som tannleger må vi derfor evne å se hele pasienten.

Tannlegeutdanningen endrer seg derfor hele tiden i takt med endringer i samfunnet rundt oss, slik at dere skal kunne møte de dagsaktuelle utfordringene når dere er ferdige. Jeg vet at universitetene er svært opptatte av dette. Det er fortsatt karies hos barn og unge i Norge, for ikke å snakke om syreskader. Mange hjemmeboende eldre som har rett til vederlagsfri tannbehandling i det offentlige, får ikke den behandlingen de har krav på. Vi vet at de arbeidsledige, de uføre og de med dårlig helse sjelden oppsøker tannlege, og at

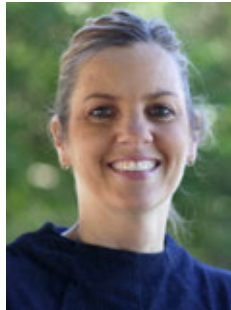

Foto: Kristin Alnæs.

Tannlegenes oppgaver kan ikke overtas av andre. De ulike yrkesgruppene i tannhelsetjenesten har komplementære utdanninger.

mange av dem har dårlig oral helse. Vi vet også at mange i dag ikke får utført den tannbehandlingen de har behov for, på grunn av dårlig økonomi. Mange med alvorlig sykdom får ikke tilgang til nødvendige orale helsetjenester, hverken under behandlingen eller når de lever med eller overlever sykdommen.

Noen mener muligens at dagens situasjon er bra nok. Jeg er ikke enig. Tvert imot mener jeg at vi som stand må ha større ambisjoner enn det! Vi har fortsatt mange viktige og uløste oppgaver, og vi må fortsette å kjempe for bedre finansierings- og stønadsordninger for oral helse, slik at alle får tilgang til nødvendig behandling. Tannlegenes oppgaver kan ikke overtas av andre. De ulike yrkesgruppene i tannhelsetjenesten har komplementære utdanninger. Det vil si at vi sammen utfyller hverandre når vi arbeider i team. Vi har ulike arbeidsoppgaver og ansvarsområder, men ingen av yrkesgruppene kan erstatte de andre, slik enkelte synes å mene. I vårt langstrakte land er det allmenntannlegene som utgjør ryggraden i tannhelsetjenesten, og som skal beherske alle standardbehandlinger innenfor de ulike disiplinene. I tillegg er det nødvendig med et tilstrekkelig antall tannpleiere og tannhelsesekretærer og tilgang til spesialistkompetanse når det er behov for det.

Selvsagt skal vi diskutere behovet for tannhelsepersonell og, kanskje aller viktigst, hvordan vi skal spre kompetansen utover i hele landet. Men dette må gjøres på en reflektert og nøktern måte, uten å skape unødvendig usikkerhet basert på manglende dokumentasjon. For det som er en sannhet i sentrum av Oslo, er ikke nødvendigvis sant i Berlevåg i Finnmark. Det er en kjensgjerning at tannlegetettheten er aller størst i de største byene våre, men også at det fortsatt er vanskelig å rekruttere tannleger til mange deler av landet. Hvordan løser vi denne utfordringen og konsekvensene av den? Jeg er uansett ikke i tvil om at det fortsatt er viktig med en sterk og god odontologisk allmenn- og spesialistutdanning i Norge, og at tannlegenes plass i helsetjenesten vil bli stadig mer sentral i årene som kommer.

Så gratulerer så mye med valget av et spennende, interessant og viktig studium og yrke! Det vil utvilsomt være behov for deres tjenester også i fremtiden, selv om tannhelsetjenesten – heldigvis – kommer til å endre seg i takt med endringer i samfunnet for øvrig. Jeg håper å se flest mulig av dere både som studenter, fremtidige kolleger og som medlemmer i NTF. Hjertelig velkomne skal dere være!

Camilla Hansen Steinum
President